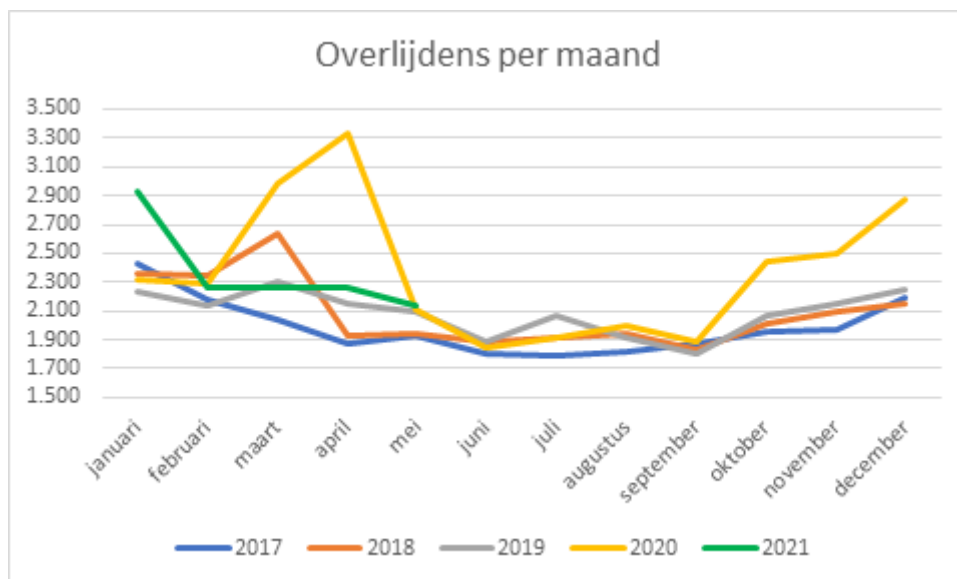

Geachte brancheleden,

Via deze mail informeert coöperatie DELA u voorlopig voor de laatste keer over de ontwikkelingen in de uitvaartbranche in relatie tot de tweede golf van de uitbraak van het coronavirus. Deze informatie wordt ook gedeeld met het Landelijk Operationeel Team Covid-19, die op haar beurt de veiligheidsregio's informeert. Mocht u naar aanleiding van deze mail vragen hebben, dan kunt u mij rechtstreeks benaderen op: mkersbergen@dela.org of 06 513 133 25.

Normale sterftcijfers houden aan

Sinds februari liggen de sterftcijfers weer op het niveau zoals we dat de laatste jaren hebben gezien. Door de hoge aantallen corona besmettingen in de eerste maanden van 2021, met een grote druk op de IC capaciteit in ziekenhuizen, hielden wij rekening met een derde golf in de sterftcijfers. Die is er gelukkig niet gekomen. De daling in februari stabiliseerde in de maanden daarna en ook in mei zien wij geen afwijkingen in de sterftcijfers meer ontstaan. We kunnen nu met zekerheid stellen dat tweede golf van toegenomen sterfte in oktober begon en vier maanden duurde. Nu de overheid heeft bepaald dat thuisbezoek met vier mensen weer mogelijk is, biedt coöperatie DELA weer persoonlijke ontmoetingsgesprekken aan bij nabestaanden die daar behoefte aan hebben. Uiteraard alleen met inachtneming van de maatregelen, zoals anderhalve meter afstand houden, het dragen van een mondkapje, en handen wassen. Als de uitvaartverzorger ter plekke constateert dat nabestaanden/families zich daar niet aan houden, kan de persoonlijke ontmoeting niet plaatsvinden. Als werkgever blijven we de ontwikkelingen nauwlettend volgen, en we blijven onze mensen attenderen op gezondheidsrisico's en maatregelen voor zichzelf én voor nabestaanden/families.

Verschillen eerste en tweede golf

De eerste golf, nu ruim een jaar geleden, leidde tot een snelle stijging van de sterftcijfers, er was een duidelijk piekmoment, gevolgd door een sterke afname. Er waren grote regionale verschillen, met duidelijke grenzen in gebieden. We kenden regio's waar we zelfs met grote extra koelinstallaties het aantal overledenen nauwelijks konden opvangen en regio's waar er weinig aan de hand leek. Voor medewerkers in de branche was de eerste golf heftig, maar gelukkig reageerde de branche eensgezind. Iedereen hielp elkaar waar nodig. Maatregelen, zoals het regelgesprek via Zoom of Teams op afstand, werden goed opgevolgd en er was een grote drang om snel te innoveren zodat nabestaanden ondanks alles toch op een mooie, persoonlijke en waardige manier afscheid konden nemen. Nabestaanden hadden op hun beurt veel begrip voor de

beperkingen en iedereen zocht naar de beste manier gegeven de omstandigheden. In een branche die vrijwel geen (wettelijke) regels of normen kent en die vrijwel uitsluitend bestaat uit kleine bedrijven of ZZP-ers, was het heel bijzonder dat de meeste ondernemers de richtlijnen en ook de adviezen van de overheid volgden. Zij zijn immers gewend om vrijwel volledig vrij te zijn in hun keuzes en willen dat ook zo houden. Ondernemers die zich niet conformeerden en bijvoorbeeld toch horeca aanboden na afloop van een bijeenkomst, waren uitzonderingen.

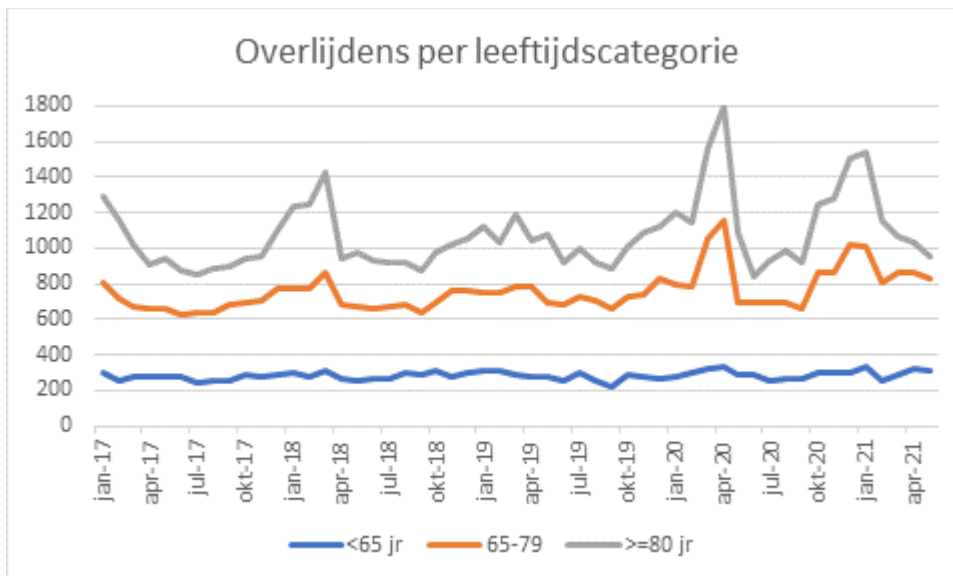
De tweede golf duurde veel langer, kende een veel grotere spreiding over het land en leidde bijna overal tot een constante drukte in de dienstverlening. Voor medewerkers in de branche was de tweede golf meer uitputtend. Maar dat was niet het enige. Er ontstonden op een veel groter schaal verschillen in het naleven van de richtlijnen en adviezen. Adviezen, zoals één bezoeker thuis, werden in de branche soms vaker niet dan wel gevolgd, waardoor er weer veel regelgesprekken bij nabestaanden thuis plaatsvonden, met alle gezondheidsrisico's voor medewerkers en nabestaanden/families van dien. Ook andere adviezen werden meer en meer situationeel en individueel beoordeeld en al dan niet opgevolgd. Nabestaanden hadden ook steeds minder begrip voor de beperkingen en zochten ook om die reden steeds vaker uitvaartondernemingen die het niet zo nauw nemen.

(niet) naleven van adviezen

Op zich is het niet zo gek dat ondernemers individuele afwegingen en keuzes maken. De Wet op de Lijkbezorging – die op de nominatie staat om voor de derde keer in 150 jaar te worden herzien – kent op dit moment vrijwel geen normen voor kwaliteitsborging en consumentenbescherming. Iedereen in de uitvaartbranche werkt grotendeels op basis van ongeschreven (fatsoens)normen en er zijn nauwelijks objectieve maatstaven of richtlijnen ten aanzien van bijvoorbeeld vakbekwaamheid, veiligheid, hygiëne of handelwijzen. Bovendien vindt de dienstverlening grotendeels achter de schermen plaats of in de privésfeer van nabestaanden. Daardoor blijft de handelwijze in de uitvaartbranche vrijwel altijd goeddeels buiten beeld. Het was dan ook te verwachten dat de discipline voor het naleven van adviezen in de tweede golf door vele ondernemers in de branche niet meer werd opgebracht.

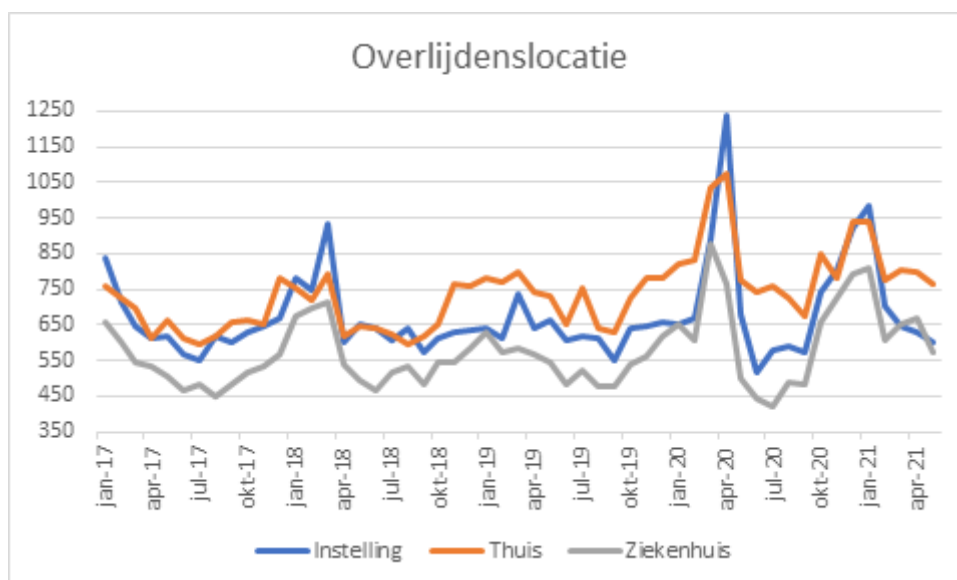
Verskil tussen griep en corona op steftcijfers

De gevolgen van het coronavirus was in onze branche vooral zichtbaar in de hoge leeftijdscategorieën. Zowel in de eerste als in de tweede golf waren de gevolgen het grootst in de leeftijdsgroep boven 65 jaar en vooral boven de 80 jaar. Omdat er in de media soms een vergelijking is gemaakt met de griepgolf uit 2018, laten wij hieronder de grafieken zien vanaf 2017. Zowel de griep als corona hebben een grote impact op de sterfte van mensen boven 80 jaar. Het verschil tussen griep en corona zit vooral in de sterfte van de mensen in de groep tussen 65 en 80 jaar. Griep heeft daar een klein effect, terwijl corona in die groep ook veel impact heeft. Ook laat de grafiek zien dat er in 2020 veel meer mensen aan corona zijn overleden dan dat er tijdens de griepgolf van 2018 zijn overleden. In de leeftijdscategorie tot 65 jaar zijn de effecten op sterfte klein.

Effect van vaccineren

In de eerste golf zagen we een piek in de steftcijfers in verzorgingstehuizen, maar ook de steftcijfers in de thuissituatie waren hoog. Doordat alle aandacht toen was gericht op ziekenhuizen, werd dit pas laat opgemerkt. Omdat de gevolgen van het coronavirus tussen de leeftijdsgroepen vrij groot zijn, geldt dat de effecten van maatregelen die op leeftijdsgroepen zijn gericht ook vrij groot zijn. Sinds februari zien wij in het vaccineren – dat begon bij de hoge leeftijdsgroepen in de instellingen - een belangrijke verklaring voor de daling van de steftcijfers. In de instellingen zijn de sterftcijfers sindsdien sterk gedaald. Nu zijn de sterftcijfers in de instellingen en ziekenhuizen lager dan sterfte in de thuissituatie. Je ziet ook een daling in de zomer van 2020, toen we in een periode van ondersterfte zaten, vooral in ziekenhuizen en instellingen.

Antwoorden op vragen

Tot slot verwijs ik u graag hier naar onze website, waarop wij antwoorden hebben geformuleerd op vragen die wij nu vaak krijgen. Wij staan open voor verdere informatieuitwisseling en mocht u behoefte hebben aan antwoorden op andere vragen, dan kunt u mij daarvoor benaderen: mkersbergen@dela.org of 06 513 133 25. Eerdere nieuwsbrieven kunt u hier lezen.

Met vriendelijke groet,

Martin Kersbergen MSc CC
Corporate Affairs

Oude Stadsgracht 1 | 5611 DD Eindhoven
0651313325 | MKersbergen@DELA.ORG